

Oslo, 5.november 2010

Naturvernforbundets innspill til fase II-utvalget

Før sommeren var Naturvernforbundet sammen med Bellona og Natur og Ungdom på besøk hos utvalget for å fortelle hvorfor norsk brensel ikke kan sendes til reprosessering i Majak-anlegget i Russland. Vi ble spurt om vår holdning til å sende norsk brensel til andre land, som Frankrike, for reprosessering.

Bergan-utvalgets enstemmige innstilling anbefalte et nytt sentralt mellomlager og opprettelsen av et nytt selskap for å bygge og drifte lageret. Dette nye selskapet skulle begynne et langsiktig arbeid for framtidig deponering. Naturvernforbundet støtter begge disse to tiltakene, og mener det er viktig å få fortgang i både mellomlager og nytt selskap. Bergan-utvalgets tidsskjema er allerede overskredet. Også Statens Strålevern har støttet opp om Bergan-utvalget.

Fase I-utvalget vurderte spesifikke tekniske lagringsløsninger. Fase II-utvalget skal nå finne egnet lokalisering av mellomlageret og en endelig teknisk utforming av mellomlageret.

Naturvernforbundet anerkjenner Fase II-utvalgets ønske om å finne varige løsninger, og kan forstå motivasjonen for å avgjøre allerede nå hvordan det ustabile brenset skal stabiliseres før framtidig deponering.

Vi mener likevel at det vil være riktigere å gi dette utredningsoppdraget til det nye selskapet som skal opprettes. På den måten vil mer uavhengige eksperter kunne arbeide for å finne gode løsninger. Slik Naturvernforbundet ser det er den tekniske utredningen fra IFE, Studsvik AB og IAEA ikke egnet som beslutningsgrunnlag i en så komplisert og viktig sak. IFE og Studsvik er aktører med egeninteresser i atomindustrien, og det er viktig med et bredere grunnlag.

Fase II-utvalget bør dermed ikke gå inn for å sende det ustabile brenset til Frankrike for reprosessering, men heller fokusere på å få fortgang i prosessen med lokalisering og teknisk løsning for mellomlageret.

Samtidig bør det arbeides for at et nytt selskap med ansvar for Norges atomavfall blir etablert så raskt som mulig.

Avslutningsvis vil vi kort gjøre rede for hvorfor Naturvernforbundet ser reprosessering i utlandet som problematisk:

- *Reposessering er en skitten industri som bør stoppes:*

Reposessering medfører at radioaktive produkter som finnes i det brukte brenselet blir omdannet til flytende avfall. Til tross for rensing blir store mengder radioaktivitet, i lav- og mellomaktive konsentrasjoner, sluppet ut i omgivelsene. Utslippene fra Sellafield og La Hague kan spores langs hele Norskekysten, og helt opp til Barentshavet. Reposessering av norsk atombrensel vil medføre økonomisk og moralsk støtte til en industri som er nødvendig for å produsere atomvåpen, og gjøre det lettere for andre land å velge samme løsning for sitt atomavfall.

- *Transport av atomavfall og brukt brensel må begrenses i størst mulig grad:*

Transport av brukt brensel til Frankrike vil i seg selv utgjøre en risiko, og vil i tillegg gjøre det vanskeligere for Norge å protestere mot andre lands transport av atomavfall langs norskekysten.

- *Alle land må ta ansvar for sitt eget atomavfall:*

Naturvernforbundet regner det ikke som helt sikkert at alt radioaktivt avfall med norsk opphav vil komme tilbake til Norge etter reposessering, selv om vi ser bort fra det flytende avfallet som slippes ut i havet.

For Norges Naturvernforbund

Lars Haltbrekken
Leder

Kjersti Album
Fagrådgiver